

תשורה

משמחת הנישואין

של

שמואל ראובן ומירל ברכה

שוחאט

י' תמוז ה'פרצת

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים הרב מ' שמואל ראובן שי' עב"ג הכלה מרת מירל ברכה תחי'

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחותינו, ידידנו ומכירינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת – מיוסד על הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שחילק 'תשורה' בחתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו – הכוללת: מענות, יחידיות, אגרות-קודש, ומילואים לאגרות-קודש כ"ק אדמו"ר, וכן אג"ק מכ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ, רובם בפרסום ראשון. מאחר והרבה מהחומר הוא מהעתקות, וכדי להקל על הקוראים – הכל מתוקתק.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בקיום היעוד "מהרה ה"א ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה" וכו' בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

בשמחה ובברכה
מוקיריהם ומכבדיהם

משפחת שוחאט והוס

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, י' תמוז ה'פרצת
מונטריאול, קוויבעק, קנדה
ששים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

מענות-קודש

להלן מענות (או קטעי מענות) מכ"ק אדמו"ר, רובם להנהלת צא"ח בניו-יארק בשנותיו הראשונות. מענות אלו נבחרו משום שיש להם הוראה לרבים.

א) לחזק פעולות קיימות קודם פעולות חדשות

במכתב מתאריך י"א תמוז תשט"ו (דו"ח מאסיפת אנ"ש ביום ז' תמוז) כתבו צא"ח: "אחרי שגמרו לדבר אודות כל הנ"ל, הציעו שיהי ועד מצעירי אגודת חב"ד שיתעניין במצבם הגשמי של אנ"ש, היינו לידע למי חסר משרה, ואיזה משרה הוא מחפש. וכמו"כ כל אנ"ש היודעים מאיזה מקום שיש שם משרה יודיעו להועד. . והחליטו לשאול את כ"ק אדמו"ר שליט"א אם צעירי אגודת חב"ד יתעניין בזה, ואם כ"ק שליט"א מסכים על זה, מבקשים אשר יואיל להורות לנו דעת קדשו, מי מאנ"ש הראויים לזה". והואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

בתחילה יחזקו פעולותיהם בתכנית שכבר לקחו ע"ע ואח"כ יחפשו הצעות חדשות. כיון שכבר הציעו עד"ז - יתדברו עם הנוסעים מהמל"ח שיחקרו עדהנ"ל במקומות שיבקרו.

ב) על כל תוכנית יש לדון בפ"ע מה נעשה בפו"מ

במכתב מתאריך ועש"ק פ' שלח תשט"ו כתבו צא"ח: סיכום מעבודת צא"ח במשך זמן האחרון, אודות חזרת דא"ח בבתי-כנסיות שונים באופנים שונים. והואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

יבקרו את התכנית שלהם לכל סעיפי, ובכאו"א מהם יתנו לעצמם דו"ח מה נעשה בפו"מ.

ג) חזרת דא"ח בכל יו"ט, ניצול אורחים, זמן התועדות

בדו"ח מאסיפת צא"ח ביום ג' סיון תשט"ז כתבו כמה הצעות שעלו באסיפה. ביניהם

על הצעה א "לנצל את חג השבועות לנאום בביהכ"נ..." הואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

וכן בשאר היו"ט

על הצעה ד "לנצל ימי הגאולה י"ב תמוז ע"י צאגו"ח: לסדר התועדות ולארגון הפצת ספרי דא"ח וכו'" הואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

להתעסק עם האורחים (בהיותם כאן) גם שיפעלו בחזירתם למחניהם

על הצעה ו "הוחלט לסדר התועדות בין חברה צאגו"ח פעם בחודש – בראש חודש, ולחזור שיחות ומאמרי כ"ק אד"ש דשבת מברכין..." הואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

לא בעת התועדות בתו"ת

ד) לחזור דא"ח - עכ"פ חלק ממאמר - בכל התועדות

במכתב מתאריך ז' אדר ראשון תשי"ז (דו"ח מהתועדות אדר"ח אדר"ר) כתבו צא"ח שבעת ההתועדות "הרש"ז שי' הלוי דוכמאן קרא מהשיחה דש"מ כסלו תשי"א. הר"י שי' כהן חזר השיחות מש"מ אדר ראשון תשט"ב. הר' צבי הירש שי' גאנובורג קרא שני מכתבים מקובץ ליובאוויטש". וע"ז הואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

כדאי להנהיג שבכל התועדות יחזרו דא"ח עכ"פ חלק ממאמר אם בע"פ או מפנים.

ה) בזה איני יכול לחווד

במכתב משלהי חודש סיון תשי"ז כתבו צא"ח דו"ח אודות אסיפה שהתקיימה בנוגע להצעת פעולות לרגל שלשים שנה ל"ב תמוז תרפ"ז. בין הצעות כתבו: ט. חבורת זקני אנ"ש תבקר את כבוד הרבנית הזקנה שליט"א לברכה לרגלי השלשים שנה של חג י"ב תמוז, ואגב להמשיך הדיבור אודות הצלחת העבודה הק' של הפצת מעיינות החסידות, ואשר כדאי ונכון ונחוץ הדבר שתמסור הכתבים לכ"ק אדמו"ר שליט"א שיהי' באפשרי להוציא לאור כתבי אדמו"ר אשר אנ"ש עושים קרן לזה. והואיל כ"ק אדמו"ר לענות: בזה איני יכול לחווד [לא] להן ולא ללאו.

ו) תפקיד הנהלת צא"ח

במכתב מתאריך י"א אד"ש תשט"ב צירפו צא"ח ארבעה מכתבים שקיבלו ושאלו חווד כ"ק אדמו"ר מה לענות להם. וע"ז הואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

פשוט - שאין הנהלת צא"ח להיות נושא-מכתבים להביא לי המכ' שמקבלים כמו שהם ולהמציא אח"כ להכותבים את מכ' שלי. ועליהם לדון בכ"ז ולהתייעץ ביניהם ועם מי שימצאו לנכון. ע"ד עניניהם ושאלות המתקבלות ורק לאח"ז להציעני החלטתם או עכ"פ הצעתם.

ז) לחזק עניני חב"ד בערי השדה - לא בדרך טפל

במכתב מתאריך י"ד טבת תשח"י (דו"ח מאסיפת י' טבת תשח"י) כתבו צא"ח: "החלטה ה - לבקר אנ"ש שבערי השדה - כבר ביקרו בעיירות שונות, והי' הצעה לחיזוק הענין - שיהי' יותר מרץ וחיות וביותר משתתפים - לשלוח מנין מאנ"ש - על ש"ק שלפני יו"ד שבט...". וע"ז הואיל כ"ק אדמו"ר לענות: פשוט שמטרת הנסיעות האלו - צ"ל גם חיזוק עניני חב"ד שעל אתר והתפתחותם, ומטרה זו - לא בדרך טפל.

ח) לעבור על השיחה קודם חזרתה עם עוד אחד

במכתב מתאריך י"א מנ"א תשכ"ה כתב הרמ"פ כ"ץ ע"ה שקיבל 15 דק' בראדיא לחזור על שיחה מכ"ק אדמו"ר, "הכינותי השידור הראשון ליום הק הבע"ל . . אם לא אטריח את כ"ק אד"ש הייתי מבקש אחרי שזהו בפעם הראשון במקום חדש, אם אפשר שכ"ק אד"ש יעבור את השיחה ולהגיה במה שצריך". וע"ז הואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

הרשימה בכלל טובה - בכ"ז ועפמש"נ טובים השנים גו' - כדאי שלעתיד יעבור על הענינים ביחד עם א' החוזרים. וכמו שעשה גם הרר"י שי' הלוי וויינבערג (כמדומה עם הרר"י שי' הכהן כהן).

ט) התכלית הוא בפועל ממש

על דו"ח צא"ח מהתוועדות מוצש"ק פ' תזו"מ תשל"ב הואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

הערה עקרית – התכלית דכל הנ"ל הוא הבפומ, כמובן ופשוט. ועפ"ז ג"כ פשוט, שצ"ל החלטה לא רק שמחליטים פ' ופ', כ"א וזהו העיקר שהו ע"מ לקיימן בפומ, און דאס מיינט מין עם און זיך אליין בפשיטות – ולא בתור מוסר זאגן א צווייטן, נאר טאן אליין, וכדבר המשנה עושין (כ"כ עד שהוא) הרבה (בערך מה שהחליטו והיו) אומרים, ובכדי שהנ"ל יבוא בפומ – אחת בחודש יתאסף ועד ממונה ע"ז "לגבות" דו"ח מהבפומ (ולא קבלת תירוצים "טובים"). והובטחנו ככהנ"ל: הבא לטהר מסייעין אותו.

(י) נאום ברבים - נכון במאד

במכתב מתאריך א' לפ' ויחי תשמ"א כתבו צא"ח אודות מסיבת "צאתכם לשלום" לקבוצת השלוחים הראשונה לישיבה גדולה דקזבלנקה, מרוקו (שאבי החתן שי' הי' הראש ישיבה שלהם) וכן אודות

הנסיעה לשדה-התעופה להיפרד: "היום נסעו על שדה התעופה הרבה חברים וכן ההורים. . נגנו ורקדו הרבה, והראש-ישיבה שנוסע עמהם הת' א"ל שי' שוחאט נאם שם ברבים". ועל הקטע האחרון הואיל כ"ק אדמו"ר לענות: **ונכון במאד.**

יא) הלכתא כרב הבקי בפנימיות התורה

במכתב מתאריך י"ב כסלו תשכ"ד כתב בחור א', ששאל חו"ד של א' מגדולי הרבנים בארה"ב והוא ענה שמספיק להאמין שיש אלקה אבל אין חיוב ללמוד חסידות. וגם כתב שהיו וישנם הרבה גדולים שסוברים שאין חיוב ללמוד חסידות. וע"ז הואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

עפ"י תורה – בדיני ממון צריך לשאול רב הבקי בדיני ממונות ועוסק בהם. בדיני איסור והיתר – רב העוסק בדינים אלו (שלכן הלכה כרב באיסורי וכשמואל בממוני) – שמזה מובן שבהנוגע לפנימיות התורה – הלכה כאלו היודעים בזה וכו'

זהו היפך דעת הגר"א (פי' למשלי ה' יח' ז' יב' ד' כב' ובעיקר: מ'. פי' להיכלות פקודי יז' ולתקו"ז קז' ג' ועוד בכמה מקומות). היפך דעת הר"ח ויטאל (בהקדמתו לשער ההקדמות). היפך דעת רבינו הזקן ועוד.

יב) תפקיד שליח המובא לפעולות מסויימות

במכתב מאלול תש"ל כתב שליח מסויים אודות הגבלות שיש לו מאת העומד על גביו. וע"ז הואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

מובן ופשוט, שהמביא אנשים למקום פלוני, ושכרם ומוסר להם מקצוע לפעולה פלונית וכו', אין להם אלא מה שמסר להם ובהגבלות שמסר להם, ולפלא כתבו עד"ז

יג) בעיות כספים – מדה כנגד מדה

כתב שליח מסויים (מנהל מוסד) לכ"ק אדמו"ר אודות בעיות כספיות שיש לו. וע"ז הואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

בטח הנהגתו בנוגע הרב ... שיחי' [אחד מהשלוחים תחתיו] שלא כפי שהותנה כלל (ובמילא גם שלא כהציווי "מה דעלך סני לחברך לא תעביד" והמסובב מזה – מדה כנגד כו' וק"ל)

יחידויות

להלן יחידויות (או קטעי יחידויות) של אנשים שונים אצל כ"ק אדמו"ר.
בחרנו יחידויות שיש להם הוראה לרבים. בלתי-מוגה.

(א) רדיו וטלויזי' מרומזים בתוה"ק, ההוראה משחיטה ומליחה

במכתב א' התמימים מ"ט שבט ה'תשי"א כותב אודות יחידות שהי' לו
אצל כ"ק אדמו"ר (מובא בעריכה קלה):

א. עולם העשי' נשתלשל מעולמות אצילות בריאה ויצירה, וכל מה שנעשה בעולם הזה הוא השתלשלות מעולמות הגבוהים. בתורה כתיב "אסתכל באורייתא וברא עלמא" וזה חוכמתא דקב"ה, דהיינו שכל מה שבעולם הזה, אפילו הדברים החדשים גם כן כתובים בתוה"ק, כמו עד"מ מי שבונה בית, בונה הבית מלבנים שזה חומר גס ומסתכל בה"בלופרינט" שזה חומר דק. כמו כן – להבדיל – התורה הוא ה"בלופרינט" של כל מה שבעולם הזה. ודלא כמו שחושבים העולם שהתורה הוא חומר שמרמז על רוחניות, אלא התורה היא החומר דק שמרמז על חומר גס, ואפי' "ראדיא" או "טעלעוויזשען" מרומז בתוה"ק. כמו דאיתא בירושלמי בנוגע לקטנה, שעד ג' שנים בתוליה חוזרין, ואם טעו בי"ד בחשבונם בעיבור החודש בתולי' חוזרין אפי' אח"כ, הרי מפורש דע"י התורה משתנה המציאות. וזה ברור, כמו עד"מ מי שלוחץ על כפתור בכותל וחשמל נדלק – כל בר דעת מביין שאין זה נס, אלא חוט ברזל נמשך מהכותל להחשמל ומדליק.

ב. [שאלתי אודות מי שנולד בלי טהרת המשפחה, האם יש תיקון לולדות ע"פ חסידות, דידוע שיש פגם בוולדות אח"כ]. ידוע דתורה מועיל להפך הטבע, ואעכו"כ דתשובה מועיל להפך הטבע, שהרי גדולה תשובה מתורה, שהרי נבראה קודם.

ג. איתא בגמ' חולין דבהמה צריכה שחיטת רוב שתי סימנים, דריש עובר גלילאה בהמה שנבראת מן האדמה וחי' מרובין צריך שחיטת ב' סימנים, עוף שנבראת מן הרקק סגי בשחיטת רוב סימן אחד. ובזה מרומוז ג"כ על האדם, דהאדם מורכב מנפש אלוקית ונפש הבהמית. במה ניכר באדם הבהמיות שלו – לא מיבעי באדם שמשעבד נפש אלקות שלו לנפש הבהמית, אלא אפי' אדם כשר ניכר הבהמיות שלו – באכילתו ובנשימתו, ואלו השני סימנים, הקנה והושט. ובאמת הי' צריך שחיטת רוב שני סימנים שהוא תעניות וסיגופים, אבל דרך החסידות אינה מבקשת זה אלא כמ"ש אין ושחט אלא ומשך, פירוש דבמשיכה אינו עושה מעשה, אלא מושך מבעלות דמוכר לבעלות דקונה (משא"כ בשאר קנינים, למשל קנין חזקה, שעושה קנין בגוף החפץ, נעל פרץ וגדר), וזהו דרך החסידות, שימשוך האכילה ושתי' מרשות סט"א לרשות סטרא דקדושה – ובעוף שנברא מן המים שיש לה מדרגה יותר גבוהה – היינו שהמים יש לו מעלות על העפר, שהמים הולכים למקום נמוך, ומחברת - כמו במקוה - טופח ע"מ להטפוח – וגם אע"פ שהוא גשמי מ"מ אינו תופס מקום כמו עפר, ובישראל צריך להיות ג"כ להיות כמ"כ – להיות שפל, לא לתפוס מקום, וגם לחשוב על זולתו, ועי"ז להיות מחובר לכ"א מישראל.

ואפי' אחר השחיטה, עדיין אין הבהמה נכשרת לאכילה אלא צריך ג"כ מליחה, וענין מליחה הוא להמשיך את הדם. ועפמ"שנ לעיל, מליחה בדרך החסידות הוא להמשיך את ה"קאך" שבא מהדם, דאפי' אם הוא בן-תורה המניח ה"קאך" בתורה (ועאכו"כ בסוחר המניח את ה"קאך" שלו במו"מ), מ"מ אינו טוב כיון דהוא בא מנה"ב, ועלול עי"ז לבא לידי מחשבות זרות ר"ל. והיאך ממשיכו? ע"י עבודת התפילה. תפילה היא מליחה, כמש"נ דמלח אין לו טעם.

יכול בן-תורה לחשוב דבשעה שהוא לומד תורה הוא צריך לחפש חידושים וכדו', אבל בתפילה - שתקנו אנשי כנה"ג לפני כאלפיים שנה - בכל יום הוא מתפלל ממש כמו שהתפלל אתמול, ובזה הזמן הי' יכול ללמוד, אבל הדבר אינו כן דבגמ' שבת איתא השאלות ששואלים לאדם בעת שעולה למעלה: נשאת ונתת באמונה, פלפלת בחכמה וכו' ואח"כ שואלים אותו אם יראת ה' דהוא אוצרו מוטב ואם לאו וכו' משל לאחד שאמר העלה לי כור תבואה ואח"כ שואל העלית קב חומטין (פי' רש"י קב חומטין - ארץ מליחה אם לאו מתליע) אמר לאו, אמר לו א"כ מוטב שלא העלית. רואים מזה שהמלח מעמיד כל התבואה, ואם לאו לא די שאינו עומד אלא מתליע. וזה ממש דוג' תפילה שהוא כמו מליחה.

ככלל, בן תורה יותר עלול ליפול בישות מסוחר, שהרי סוחר ניכר יהדותו רק בשעה שעומד ומתפלל, אבל אח"כ כשיוצא לשוק הרי הוא דומה לJOHN או לJOE, משא"כ הבן-תורה בכל מקום שהוא הולך הד' אמות של הלכה הולכין עמו א"כ עלול הוא לומר אמאי לא אתגאה על הבעה"ב. ובפרק חלק איתא שהיו משבחין לדוד לפני שאול, אמרו לו שהוא למדן גדול ולא הרגיש, אמר דיהונתן ג"כ למדן כמוהו, וכזה מנו כל המעלות ולא הרגיש דוד עד שאמרו הלכה כמותו בכל מקום כמש"כ והוי' עמו, ואז הרגיש נפילה. משמע שאפי' אם יהי' גאון עצום מ"מ לא פסקין הלכה כמותו אא"כ והוי' עמו דהיינו שיש לו יר"ש, וזהו ע"י עבודת התפילה.

ד. [שאלתי שאלה בענין הגמ' (ב"ב ק"י) הנושא אשה צריך לבדוק באחי' שרוב בנים הולכין אחר אחי האם. וענה לי:] זה אינו אלא היכא שאחד מומר להכעיס שאז רואים שזה בטבע, אבל אם הם לתיאבון אין זה בטבע ואינו פוגם.

(ב) "הזזה" לא ע"י בקבוק משקה או תעניות...

יחידות י"ג סיון ה'תשי"א להרה"ח ר' בנציון שמטוב: איבערגעבן א גרוס צו אנ"ש אין קאנאדא, לאנדאן, פאריז און מאנשסטר, איבערגעבן אז עס זיינען איבערגעבליבן פכים קטנים, ואעפ"כ מצד דעם חשך, האט מען אונז גיגעבן אורות גדולים ביותר תורת הבעש"ט און תורת חסידות חב"ד. אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, וואס אזוי איז אויך די צדיקים, די נשיאים מאנען פון אונז נאר נאך אונזערע כחות, און וויבאלד אז מען מאנט פון אונז – האט מען אונז גיגעבן כחות אויף דעם, דורך התקשרות צום בעש"ט, צום מגיד, צום אלטן רבי'ן וכו' [הפסיק בכ"י] דער שווער, מען דארך מאכן א פארבריינגען, מען דארף אליין זיין בהתקשרות, בהתאחדות ובשמחה, דער פארבריינגען קען מער פועל'ן איידער זיצן איינער אליין מיט א ספר.

עס דארף זיין דער אייגענער טרייסל, די הזזה, און דאס קומט ניט דורך פאסטן דריי טעג, דורך טרינקען א בוטל בארנפען – נאר עס קען קומען דורך א קאפיטל תהלים כדבעי למיהוי, דורך א פסוק חומש מיט רש"י, דורך עטליכע שורות תניא, דורך א שטיקעל חסידות כדבעי למיהוי. מען דארף טאן איין מאל, צוויי מאל, דריי. אויב עס העלפט ניט – ניט נתפעל ווערן און טאן א פערטן מאל. אויב מען מאכט זיך אין מיטן א הפסק – דארף מען ווייטער טאן, און מיט אמאל וועט ער זיך כאפן אז ער שטייט בקרן אורה, דער פארבריינגען קען זיין ווי אמאל, אמאל נאכדעם, אמאל אינמיטן. פארט געזונטערהייט און מען זאל הערן בשורות טובות.

(ג) געזונטער איד בגשמיות = געזונטער איד ברוחניות

יחידות שלהי חודש טבת ה'תשי"ב לא' מהתמימים: מען דארף זיין בשמחה, אראפנעמען די עצבות, זיין בשמחה. דער אויבערשטער האט

געהייסן זיין בשמחה. [ביקשתי ברכה על בריאות הגוף, והורה לי ללכת לרופא ולעשות כאשר יאמר, ואמר:] מען דארף היטן דעם געזונט. א געזונטער איד אין גשמיות, איז א געזונטער איד אין רוחניות. . מ'דארף מסיח זיין פון דעם, און אלץ וועט זיין גוט.

ד) יתרון ספר התניא

יחידות כ"ד אדר ה'תש"ב לא' מהתמימים: [שאל את כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות חזרת תניא בע"פ, וענה לו:] זהו דבר טוב כי עי"ז יתקשר עם אדמו"ר הזקן. וגם בעת שאינו חוזר בפה, בכל זאת הוא מקושר בהעלם, מאחר שהאותיות ישנם במח (כדאיתא בלקו"ת ד"ה בחוקותי). [והוסיף כ"ק אד"ש:] יש יתרון בספר התניא על שאר ספריו [של אדה"ז] מכיון שזה הלשון שלו, וכן בכלל יש מעלה בדא"ח יותר מבנגלה, כי כאן אדה"ז "הכניס את עצמו" עם הפנימיות שלו – "נשמתא דאורייתא", ושם הכניס רק את ה"גופא דאורייתא", וממילא מתקשר רק עם גוף התורה של התנא או האמורא – ואילו כאן מתקשר עם הפנימיות. וזה מעורר שתהי' הפנימיות שלו בהתגלות, היינו בפנימיות, ויהי' פנימיות בפנימיות. ולא צריך על זה הרבה זמן, אך כל אחד יעשה כפי יכולתו.

ה) להיפטר מחובות בדרך הטבע וה' יעזור

יחידות שלהי תשרי ה'תשכ"ו למנהל א' מישיבות חב"ד בארה"ק, ממכתב לידידו: [כתבתי על פתק היחידות וביקשתי ברכה להיפטר מכל החובות המעיקים עלי מאד, וענה כ"ק אדמו"ר:] אין עושים (או: אין מתחילים לעשות) למעלה מדרך הטבע, צריך לעשות בדרך הטבע וה' יעזור. אתה צריך להתחיל לעשות עבור ישיבת. . ויהי' בהצלחה.

ו) אויספירן די כוונה . . ווארף אוועק די מרה שחורה

יחידות שלהי תשרי ה'תשט"ו לא' התמימים: מ'דארף אויספירן די כוונה וואס דער אויבערשטער וויל - נתאוהה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים - לא נפלאות ולא רחוקה היא, מ'האט געגעבן נשמות בגופים צו אויספירן די כוונה דוקא דורך ענינים גשמיים.

מ'זאל מיט נימין די נקודות פון די ענינים וואס מ'האט גערעדט די לעצטע פאר וואכן, מ'דארף דאס מפרסם זיין ברבים, און מיט דעם מ'קען פועל'ן אויף זיך און אויף די אינגערע און אפילו אויף די עלטערע צו ציען זיך צו די ד' אמות של תורה, ד' אמות של חסידות (מ'זאל זיין חסידים, יראי-שמים און למדנים). דורך דעם וואס מען וועט פועל זיין אויף די זלות וועט צוקומען אין די אייגענע ענינים כמה פעמים ככה.

פארט פריילעכערהייט, ווארף אוועק די מרה שחורה פון די ענינים לא טובים, מ'דארף ניט מגזים זיין. וואס דאס איז שייך און האט אן אחיזה באינונים און צדיקים שאינם גמורים, און דאס איז מבלבל די עבודה בא זיך און בא די זולת. און דורך דעם וואס מען וועט מגביר זיין דעם טוב וועט צוביסלאך נתמעט דער רע, ביז מ'וועט אינגאנצן פטור ווערן פון דעם.

פארט געזונטערהייט, א געזונטן ווינטער מיט תורה און תפילה, ניט טראכטן וועגן דעם רע און מ'זאל מצליח זיין פועל'ן על הזולת.

ז) חינוך תורני נפרד - טובת הילד

יחידות א' מאנש ח"י מנ"א ה'תשט"ז: גיט איבער די בעל-הבית'טע, אז געבן א קינד לערנען בא רעליגיעזע מלמדים איז א טובה פאר דער קינד (דאס דארף ניט אריינגייען אין א ענין פון ווער זאל אויספירען). איך זאג אז דאס איז א טובה פאר'ן קינד, איך וויל ניט ריידן פון די נישט-

גוטע זאכן פון איבערגעבן א קינד בא מלמדים וואס זיינען ניט שומרי תומ"צ, נאר איך רייד אין די גוטע זייט, אז ס'וועט זיין א טובה פאר'ן קינד אז ער וועט לערנען בא רעליגיעזע מלמדים.

ס'איז ניט נוגע אויף וויפל פראצענט די בית יעקב איז בעסער ווי די ת"ת. אויב נאר אפי' מיט 50 אדער 60 פראצענט איז שוין אויך גוט. איך זאג ניט דוקא בית יעקב. זי זאל מיר שפעטער ניט כאפן ביים ווארט, אז איך האב געזאגט דוקא בית יעקב... ווייל ס'קען נאך אפשר ווערן א סקול א בעסערע ווי בית יעקב. אבער וויבאלד לע"ע איז די בית יעקב אסאך בעסער ווי די ת"ת, דארף מען דארט שיקן די קינד.

מיר זעהן פון פראקטיק, וואס ווערט פון קינדער וואס לערנען אינגלאך מיט מיידלאך צוזאמען, אפילו אז רוב קינדער פון קלאס זיינען גוטע, אבער וויבאלד ס'גייט ארויס פון זיי אפי' א מיעוט קינדער ניט קיין גוטע וואס וועלן שפעטער נכשל אין יחסי מין דארפן די עלטערן באווארענען ניט צו געבן קינדער אין אזא סקול וואו די אינגלאך זיצן צוזאמען מיט די מיידלאך, און די מלמדים זיינען פרייע. מיר זעהן אויך פון פראקטיק וואס סארט קינדער גייען ארויס פון די רעליגיעזע סקולס.

און דא איז ניט שייך צו פרעגן פארוואס מיט פופצן יאר צוריק איז געווען אנדערש און ס'האט ניט געשאט. איז ערשטענס, ווייס איך נאך נישט אויב עס האט טאקע ניט געשאט, און צווייטנס, אז היינט אינגאנצן אנדערע צייטן. היינט מוזן די קינדער האבן א גרעסערער שמירה. און א קינד וואס ווערט צוגעוואוינט צו ניט קיין גוטע זאכן, ווערט דאס א הרגל. און מען קען דאס שפעטער ניט אוועקנעמען. ס'איז נישט ווי מען קויפט אשטיקל ביליגע FURNITURE איז שפעטער ווען מ'קריגט בעסער מ'ווארפט ארויס די אלטע, אבער בא א קינד איז אנדערש. די ניט גוטע זאכן וואס דאס קינד הערט און זעהט

קליינערהייט בלייבט דאס שטארק בא איז אין זיכרון, און דאס קען מען שפעטער ניט אוועקנעמען.

מיט יארן צוריק איז ניט געווען די קראנקייט POLIO, און היינט מ'גיט מיליאנען קינדער די VACCINATION קעגן POLIO. וועט א מאמע זאגן אז וויבאלד אז אירע עלטערן זיינען געווען געזונטע אהן די VACCINATION קעגן POLIO און זי איז א געזונטע, און אויך איהרע ברידער און שוועסטערס, איז צו וואס דארף זי לאזן שטעכן איר קינד מיט די VACCINATION? דאס וועט זיכער א מאמע ניט זאגן, וויל זי זעהט דאך אין די צייטונגען אז ר"ל טרעפט זיך אזא קראנקייט, הגם אז דאז איז גאר א קליינער פראצענט, פונדעסטוועגן האט יעדער ממעמ מורא פאר דעם איין פראצענט, און מיליאנען קינדער קריגן די VACCINATION.

די זעלבע זאך איז בנוגע צום חינוך, מ'דארף מורא האבן אפי' פאר דעם איין פראצענט וואס גייען ארויס ניט קיין גוטע פון אזעלעכע ת"ת, וואו אינגלאך און מיידלאך לערנען צוזאמען, און די מלמדים זיינען ניט קיין שומרי תומ"צ.

מער זיך קיינע ניט נאכקוקן, מ'דארף טאן ווי די תורה הייסט טאן. איך זאג נאך אמאל, אז דא דארף ניט אריינגייען א ענין פון אויספירן צי ידו על העליונה אדער ידה על העליונה, מ'דארף נאר קוקן אויף די טובה פון דעם קינד. און פאר דעם קינד איז די גרעסטע טובה אז זי וועט גייען בא רעלעגיעזע מלמדים און אהן תערובות אינגלאך מיט מיידלאך. און וויבאלד אז דאס איז נוגע צו דער טובה פון דעם קינד, איז ניט שייך אין דעם זיך אויס'טענה'ן אז ווייל די עלטערן ווילן איז דאס זיכער די טובה פון קינד.

גיט איבער די בעל-הבית'טע, און זייט איר דאס מסביר, און אויב ס'וועט איר נאכפעלן א הסברה אין דעם ענין, קען זי שרייבן צו מיר, און וועל איר ענטפערן, אדער זי קען קומען זיך דורכריידען מיט מיר. דער אויבערשטער זאל העלפן אז ס'זאל זיך אויספירן אלעס גוט.

ח) עצה לחוסר חשק בלימוד התורה

קטע מיחידות א' התמימים לרגל יום הולדתו: [בפ"נ כתב: הנני בזה לבקש ברכה כ"ק אד"ש שיהי' לי רפו"ש מהרגש נחיתות שלי ושאלמד נגלה ובפרט חסידות בהתמדה ושקידה (כי אין לי כ"כ הרבה חשק)... כ"ק אד"ש קרא הפ"נ ושם פס עבה מתחת למילים הרגש נחיתות ואמר:] בנוגע צו וואס דו שרייבסט אז דו האסט נישט חשק אין לימוד החסידות, איז די עצה אויף דערוף וואס עס שטייט אין משנה, אז די תורה נקנית בידידות ובחברים, זאלסטו געפינען א גוטן חבר און במילא וועט נתוסף ווערן חיות אין לערנען בהתמדה ושקידה.

ט) ממשלת ארה"ק

קטע מיחידות הר"י לאו כ"ג אדר ה'תשל"ד (רוב היחידות התפרסמה בשיח"ק תשל"ד ח"א בהוספות ע' 453, וכאן מובא החלק החסר שם): [אמר לו אד"ש:] עתה נעבור לענינים חילוניים; תן לי להבין, פשוט אינני מבין, ארץ ישראל התפתחה מאד במשך הכ"ו שנים שהממשלה קיימת, בתחילה היו בה 650 אלף יהודים וכיום כשלוש מליון כ"י. בכל התחומים: ברפואה, בכבישים, במדע הי' מהפכה והשתנו הדברים, חוץ מן השלטון, שאותם ד' וה' איש שולטים ואין בזה שום שינוי. בכל המדינות היו מהפיכות, ואף במקומות שיש שם שלטון יותר חזק מא"י, (כצרפת וכו') ואף ברוסיה הצליחו להפיל את הצאר, ודקא יהודים היו בכל מהפיכה, ודוקא כאן שכולם יהודים אין משנים השלטון. איני

מתכוין ח"ו שצריך לעשות הפיכה אך צריך לשנות את השלטון, וצריך לעורר את העם לחשוב עד"ז.

הרב לאו: לאחר המלחמה סבלו כ"כ הרבה קרבנות ר"ל, לכן כאשר הלכו לבחירות, הם חשבו: נכון שהיא עשתה שגיאה, אך אין מישהו אחר, לכן שיהי' היא.

כ"ק אד"ש: זה מתרץ את הבחירות האחרונות, אך מדוע לא שינו קודם? הרב לאו: ג"כ אחר השואה אותו הדבר, שכל-אחד סבל וכו' ונפלו ברוחם, והחליטו מה שיהי' יהי', ובחרים שוב באותו השלטון, ואינו נוגע להם [כ"ק אד"ש הקשיב לכל הדיבורים ואח"כ נענע בראשו הק', לאות שהוא שומע את ההסבר].

אגרות-קודש

להלן אגרות-קודש מכ"ק אדמו"ר משנים תשל"ו-תשל"ז שעדיין לא התפרסמו בסדרת אג"ק.

(א) אל-על המהווה גשר וקשר לעם ישראל בכל מקום

מכתב מתאריך י"א טבת ה'תשל"ו למר שמואל שי

שמעתי שנמצא מר בתפקיד אחראי על בטחון של כמה וכמה מאחינו בני"י, ואשר ענין מיוחד בבטחון זה הוא שהתוקף והשלום בזה, הרי זה נוגע למנוחת הנפש של כל המעונינים בהנעשה בארצנו הקדושה וכל הדברים הקשורים בזה, ובפרט עניני אל-על המהווים גשר וגם קשר – לבני עמנו בכל מקום שהם, ולכל לראש קשר הדדי בין אחינו בארץ ישראל ובין אחינו בחו"ל.

אשר מזה גם מובן גודל הזכות, וביחד עם זה גודל האחריות, של כל אלה הממונים על שרות זה שיהי' בסדר ובבטחה, הן ברוחניות (שמירת שבת ויום-טוב) והן בגשמיות כפשוטו.

וכיון אשר בורא האדם ומנהיגו – הוא השם יתברך, נותן התורה והמצוה – אינו מבקש אלא לפי כוחות של כל אחד, בודאי שכל אלה שבהשגחה פרטית על שכמם התפקיד האמור, ניתנו להם הכחות למלא התפקיד במילואו ובשלימותו, ובפרט אשר נוסף על הכתוב לעיל, הרי בזה גם תלוי "שם" עם ישראל תוקפו ובטחנו בכל קצווי תבל, וכנ"ל בגשמיות וברוחניות גם יחד. ועל פי הסיסמה הידועה של כל אנשי רוח, ובפרט עמנו, אשר כל אחד ואחת מהם בטוב אישי והם – בהגברת הרוח על הגשם והצורה על החומר.

ככבוד ובברכה לבשורות טובת [חתי"ק]

ב) ההכרח ליישב את כל השטחים בבת אחת

סוף המכתב מתאריך כ"ב חשוון ה'תשל"ח למר אורי צבי שי' גרינברג

נ.ב. אולי ידוע כבר למר ממה שדיברתי במוצש"ק פ' לך אודות ההכרח הגמור ליישב בבת אחת כל השטחים, עכ"פ אותם שיש עליהם ערעור מאומות העולם. ולדעתי ברורה, רק זו היא הדרך שיתיאשו שונאיהם של ישראל ר"ל ממזימתם הרעה בראותם אז מ'מיינט דאס מיט אן אמת. וכפי שידברתי בזה כמה פעמים, אפילו אלה היראים מפני המחאה והערעור וכו' הרי ראו בעבר ורואים בהוה שהמחאה תהי' בתקפה ובשלמותה בלי הבדל כלל באם יישבו נקודה אחת או כל הגבול.

ולצערי הגדול כנראה שאין חושבים אפילו על דבר תכנית האמורה, והוחלט, והעידו שכן נעשה בפועל, להתנהג כמו שהתנהגו בעבר, שלאחרי כל נצחון – שכולם היו למעלה מדרך הטבע – הן לאחרי מלחמת יוהכ"פ ומלחמת ששת הימים ומלחמת סיני וכו' עשו "חצי דבר", יותר נכון נאותו לקבל חצי דבר שניתן מלמעלה – ולא החליטו ובתוקף הכי גדול, ולא גמרו הענין אחת ולתמיד. וכמובן שזה גופא הזמין לחץ, ולא עוד אלא שהוסיפו ושלחו משלחת ושלוחים ובאי-כח להודיע שלא רק שלא יגמרו לנצל את הנצחון אלא שמוותרים על חלק חשוב ממה שכבר השיגו. ואת התוצאות ראו בפועל, שלא רק שלא הביאו לשלום, אלא שהביאו להפכו – לפעולות דמחבלים והתשה ועד למלחמה ר"ל. וכנ"ל הלך הדבר ונשנה כבר יותר משלש פעמים.

אינני יודע אם השקפת מר היא מה שקורים לזה נצית או יונית. אבל לאחרי שראו התוצאות מההנהגה האמורה לאחרי כל המלחמות שבעבר, ועד ששורש האיומים והלחץ דעתה – כנראה הן תוצאות מהנ"ל, הרי לדעתי אין חילוק בזה בין נץ ליונה, והחילוק הוא בנוגע להחלטה אם להתנהג באותו אופן שהתנהגו עד עתה מסיבות שונות

ומשונות ומוזרות, להשלות את עצמם ואת כל המושפעים בתקות שוא, שאע"פ שההנהגה לא נשתנתה שמא בכל זאת תהיינה התוצאות הפוכות; או לנסות עכ"פ פעם אחת הנהגה חדשה שהשכל הפשוט והנסיון בעבר מוכיחים שכדאי לנסות בזה.

באם הכתוב לעיל הוא ג"כ השקפת מר, ובטח ידוע למר היושב באה"ק המצב מקרוב, בודאי יעשה טומל הכי גדול, והרי כמה וכמה חוגים יושפעו ממנו ואולי גם ישמעו לקולו. ואע"פ שמן המובחר הי' לעשות כהאמור תו"מ כשהתנחלו בנקודה ראשונה, עכ"פ טוב עתה במאוחר מאשר להמשיך בהנהגה דשני צעדים לאחור ואח"כ צעד אחד קדימה, ובכוונה משנה אני את הסדר, כי לצערנו אפילו השיטה דצעד אחד לפנים ואח"כ שני צעדים לאחור – ג"כ יראים ממנה.

ויהי רצון אשר סוף סוף יקויים היעוד ומלאה הארץ דיעה את ה' כמים לים מכסים, וכתוצאה מידית יבוטל כל הפחד דמה יאמרו אומות העולם ואם תשא חן וחסד בעיניהם הנהגה פלונית ופלונית, ועד לפחד מקול עלה נידף – באם יש חשש שנדף מרוח פיו של אינו יהודי. ואין להאריך בדבר המצער, וה' עוז לעמו יתן ללכת בקומה זקופה ובתוקף המתאים.

ג) איגוד הרבנים – איש את רעהו יעזור

מכתב מתאריך י"ד כסלו ה'תשל"ז לכבוד הנהלת איגוד הרבנים

שלום וברכה:

בנועם קיבלתי הידיעה על דבר "חג המילואים" של איגוד הרבנים המיועד לכ"א כסלו הבע"ל.

ויהי רצון שיהי' בהצלחה רבה, להגדיל תורה ולהאדירה*. ובפרט שהוא קשור ג"כ עם מינוי הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א נו"מ רב פעלים הרב ר' אברהם דב שליט"א העכט לעמוד בראש האיגוד.

ובודאי איגוד הרבנים, כשמו כן הוא, שאיש את רעהו יעזורו במילוי עיקר תפקידם, שהוא לנהל כאו"א את בני קהילתו, וכולם יחד – ברוב יועץ, שיבססו את חייהם על יסודי התורה והמצוה בחיי היום-יום ובאופן דמעלין בקודש, ובנוגע למעשה שהוא העיקר.

ואם בנוגע לכאו"א חל ציווי התורה להעלות בקודש, על אחת כמה וכמה בנוגע לרב, וביתר שאת וביתר עז להעומדים בראש איגוד רבנים.

והרי זה ג"כ מהוראות הימים הבאים לקראתנו לשלום ולאורה ולשמחה***, ימי החנוכה, להיות מוסיף והולך ואור מיום ליום, ולהדליק הנרות משתשקע החמה ועל פתח ביתו (וקהילתו) מבחוץ. והנמשל מובן.

בכבוד ובברכת הצלחה ולבשורות טובות בכל האמור [חתי"ק]

(* להעיר משני הפירושים ביגדיל תורה ויאדיר: הראשון – להגדיל ולהאדיר חינוך תינוקות ישראל, מבלי התחשב במוחה כו'; והשני – בנוגע לטעמי תורה (חולין סו, ב). ודוקא הראשון הובא לפס"ד הלכה למעשה ביד החזקה (הל' ת"ת ספ"ב. אלא שבשו"ע חו"מ סקנ"ו ס"ג מסיים: הוא הדין שלמדים מכאן לכל מילי דמצוה כו').

(** ראה ב"ח או"ח סו"ס עתר. הוספות לשו"ע אדה"ז סתר"ע ס"ג. וש"נ. ואכ"מ.

ד) לא זו הדרך לבחור לעצמו את הנוח לו והטוב לו...

מכתב מתאריך י"ח תמוז ה'תשל"ז למר יוסף שי' כהן – אל"מ שכס

בנועם קיבלתי פ"ש ממנו על ידי ידידנו החשוב מר אורי נתן נטע שי' ברכה, שהביא לי ג"כ מכתבו, ורב תודות לו על שימת לבבו לכתוב לי, אף שבתפקידו האחראי בודאי לא נקל להתפנות לכתובה עיונית וכו'.

ויהי רצון אשר כהתחלת מכתבו בקשר עם תפקידו בשכם, אשר פותח הוא בהודעת תורתנו, תורת חיים (הוראה בחיים), "ויבא יעקב שלם עיר שכם" גו', עוד מוסיף בכל התלוי בו אשר העיר שכם וכל השטחים יהיו ראויים גם היום לאוהלו ודירתו של יעקב, ובלשון הכתוב "שלם", כמו שפירשו חכמינו ז"ל, אשר למרות כל ההרפתקאון שעברו על יעקב אבינו לפני בואו שכמה, הרי בבואו לעיר זו כבר הי' שלם בגופו ובנשמתו ובתורתו ולא נשאר כל רושם כלל מפגישתו עם עשו וגלותו אצל לבן הארמי משך עשרים שנה, כמסופר בפרשיות הקודמות. ואף שלכאורה נשתנה המצב, וישנם קשיים מצד צאצאי ישמעאל ולבן ועשו, הרי בודאי כיון שכל מינוי ותפקיד הוא בהשגחה הפרטית של בורא עולם ומנהגיו, בודאי ניתנו לו הכוחות למלא תפקידו בשלמות.

ובפרט אשר זכות ארצנו הק' עליה העידה התורה שהיא "ארץ אשר תמיד עיני ה"א בה מראשית השנה ועד אחרית שנה", מסייעת.

בכבוד ובברכת הצלחה בכל האמור, ברכה כלשון הכתוב שלם – שלמות הגוף והנשמה ותורתנו, שבזה קשורה גם שלמות העם ושלמות הארץ [חתי"ק]

נ.ב. מובן אשר בעיון המתאים קראתי מה שכותב בענין העלי' לארצנו הק', אשר בודאי אשר לאיש הנושא על שכמו תפקיד בנוגע לעיר שלמה ולכל תושבי', הן בשטח החומרי והן בשטח הרוחני במדה מסויימת, אין צורך להסביר אשר כל מי שיש לו תפקיד, יהי' זה בחוג הכי מצומצם של משפחתו או בחוג יותר רחב של תלמידים, או קהילה וכיו"ב, לא זו הדרך כלל וכלל – לבחור לעצמו את הנוח לו והטוב לו והערב לו על חשבונם של אלו שיש לו אחריות כלפיהם לעזרם ולהדריכם בדרך הישרה בחיי היום-יום. ואפילו אם העזר בגדר ספק, בודאי אשר כל איש ישר הולך לא יברח מן המערכה. ולדכותי אין צורך באריכות בענין

האחריות על פי הסיסמה הרגילה בצבא שבאם קבוצה נמצאת במצב שיש בו סכנה, עכ"פ ספק סכנה או ס"ס, על כל או"א מהם לדאוג לכל לראש לבטל הסכנה מעל אלו הנמצאים בסביבתו, באם רק נדמה לו אשר אפשר שיקל מצבם או גם יבטל הסכנה לגמרי, אפילו באם הוא עומד מנהיג רשמי בראשם, ק"ו המנהיג עצמו.

מילואים לאגרות-קודש

קטעים הנוגעים לרבים, שחסרים בסדרת אגרות-קודש

א) כרך ד' ע' תכ"ה שו"ה "... ועתה" במקום החסר:
מה שכותב במכתבו ע"ד ענינים של קפידא וכו' הנה תמה אני תמי' על
תמי' איך פירשו את מכתבי שהנני בקפידא ח"ו. ובפרט שאין זה ענין
של קפידא בכלל. כיון כתיבתי אשר דיפלומטי' אפשר יש ענינים שיש
לה מקום אבל בענינים נפשיים אין לזה מקום כלל וכלל, ובפרט בענין
כזה וואס מען ליגט אין קאך עוה"ז ועוה"ב עד יחידה שבנפש הנה
תמיהני איך קס"ד לעשות כזה מפני הבושה או מפני הכבוד. כמדומני
שבפירוש כתבתי שאין לי כל קפידא וכו' וכו'. ואדרבא – כל אחד
שמתחרט ופשיטא אם גם לכתחלה לא היתה כוונתו לזה באמת בעת
שחתם על הכתב בין איך עם דער גרעסטער גוטער פריינד דערפאר...

ב) כרך ו' ע' מ"ו לפני אות י':
ט) בענין התלמידים שבאו לכאן, הנה לדאבוני ולצערי, כפי שעושה
רושם עלי, ירדו ממדריגתם בערך לתחלת בואם לכאן, והוא בשנים,
שאינה ניכרת כמעט השפעתם על התלמידים דאה"ב, והב' שניכרת
השפעת אויר אה"ב עליהם. מובן הדבר שאין זה ח"ו נוגע לענין של
מעשה או דיבור, אבל בכללות החוזה והתמימות און די חסידישקייט
הנה ניכר בזה חלישות, ואולי הי' כדאי שאלו שהיו קרובים וקשורים
אליו ישאל אותם על מצבם בכל הנ"ל, שיכתבו לו אליבא דאמת,
ובמילא יהי' זה פתח שיוכל לעוררם עד"ז מבלי שיהי' בזה ענין שכתבו
אודות זה מכאן אליו – ומצב זה משמש גם הקדמה לסעיף הבא אח"ז:

ג) כרך ח' ע' קנ"ד, שו"ה "... ובפרט" במקום החסר:
מאשר הנני קבלת מכתבו ממוצש"ק וארא, ובמ"ש אודות דרך העבודה
נגד תחבולות היצה"ר, הנה כבר הורה לנו נשיאנו הגדול הוא רבינו הזקן

בתניא פרק כט', וגם ירעים עלי' בקול רעש ורוגז להשפילה כו' ואתה מנוול כו' מכחיש האמת הנראה לעינים כו' והטעם לפי שבאמת אין שום ממשות כלל בסט"א כו' רק כו' כדי שהאדם יתעורר להתגבר עלי' להשפילה כו' ואזי ממילא בטילה ונדחית. אלא שצריך להשמר ממ"ש רז"ל דכל החונף לרשע סוף כו' ח"ו, שלזה נצרכה הנהגה הנ"ל דתוקף והתגברות כדבעי, וה"ה בשלוחי היצה"ר וכו' והאריכות בזה אך למותר.

(ד) כרך י"א ע' ש"ח, שו"ה "הפעולה" במקום החסר:
 ע"פ הנ"ל מובן ג"כ המענה למה שכותב שמסוגל הוא ללמוד דא"ח ולחנך בדרכי החסידות יותר מלהיות מלמד לקטנים אשר גם דעתי כן הוא, ולא רק עתה בקבלת מכתבו, אלא עוד מלפני חדשים ושנים. אבל מה אעשה – ואין דברי נשמעים ובמילא הרי פב"פ שקוע ראשו ורובו בדברים פעוטים ביותר, הן בענינים גשמיים והן בענינים רוחניים ומזניחים לגמרי ענינים גדולים הן בכמות והן באיכות, וכנ"ל הן בגשמיות והן ברוחניות, ובמילא באים למצב אשר הפרנסה מצומצמת, ומתלבטים בה ובשום אופן אי אפשר לפעול שישכחו לרגע על . . ועל הנחות עצמו ורצון עצמו. ויתבונן אל המצב כמו שכתבתי גם כמ"פ, אשר זכינו להמצב דיתבררו ויתלבנו, שרואים במוחש שלו היו מתבוננים ומתעסקים בכרם חב"ד, הרי הענינים היו מספקים פרנסה לכמה מאנ"ש, ובמשך זמן קצר לכולם. ועד שהי' די והותר גם בשביל השייכים אליהם, וכוונתי לפרנסה ברוחניות ועוד יותר – לפרנסה בגשמיות . .

(ה) כרך י"ב ע' תנ"ה, שו"ה "גשמיות" במקום החסר:
 בהנוגע למ"ש אודות תנועת המושבים והצירוף אליהם, – יש לברר ביסודיות הדרושה תגובת הצבור על זה, ובמילא גם יחס חוגים שונים לענין הצירוף. ובכגון דא דרושה זהירות יתירה, שהרי ידועה שיטת חב"ד ליובאוויטש שהיא על-מפלגתית ואין מקבלים עליהם חותם איזה

מפלגה או סניף מפלגה – איזה שתהי'. ובהכירי אישית את מר ... שי' ואחרי השיחה בינותינו – ומתוכנה גם הנהגת חב"ד האמורה, בודאי יבין לריעם זה, בשלילת ענין המטביע רושם מפלגה על הכפר – אם באמיתית או אפילו רק בעיני השומעים והרואים.

(ו) כרך י"ג ע' תפ"ה, שו"ה "כאחד" במקום החסר: ובהנוגע לעצם השאלה דהבאת איש מבחוק, מובן שיש להביא בחשבון מה שיראה ויתגלה לעיניו בכל האמור. כי הרי אינו דמה אורח הבא לשעה וההתבוננות שלו לזה שבא ע"מ להיות מדריך מנהל ומייעץ בענינים היום יומים. וכיון שאי אפשר לפעולות בני אדם והסתדרותם שיהי' בשלימות, קודם שעושים צעד אחראי – יש להתבונן הדק היטב אם אין חשש להיזק ראי', וכבר מילתי אמורה כ"פ, שהחלטה צ"ל דוקא כדעת הרוב (ולא רוב מלאכותי, כוונתי שיזמינו רק אלו שיודעים שדעתם בכיוון מסוים, מתאימה לדעת המזמינים שבמילא תהי' החלטה ברוב ואפילו פה אחד של המתאספים אף שהוא היפך מדעת רוב אנשי הכפר).

(ז) כרך ט"ו ע' י"ח, שו"ה "מפורט" במקום החסר: לפלא קצת שכנראה עד עתה היו מוסדות ב... שהתנהלו על דעת עצמם של יחיד, שמובן שאין לזה כל מקום, לא רק ע"פ תורה בכלל, אלא גם בשכל הפשוט, ומי-לנו גדול ממה רבנו, וידועה דרוז"ל (מדרש רבה ותנחומא ריש פ' פקודי רמ"א, וב"ח ביו"ד סי' רנ"ז, עיי"ש). וכיון שקורא אני במכתבם שנתתקן הדבר בהנוגע להצרכני', תקותי חזקה שגם בשאר הענינים יתוקן בהקדם האפשרי. ובודאי יתוסף עי"ז בקירוב הלבבות ותוספת הברכה וכו'.

(ח) כרך ט"ז ע' ד', שו"ה "בקשר" במקום החסר: והגיעתני ידיעה אשר איזה ימים לפני זה הי' ג"כ מאורע דומה או מאורע ממש כגון זה "אלא" שבהנוגע לאחד המרוקנים, ולפלא שכל

ידיעות אלו מתקבלות מן הצד, אף שהן נוגעות בעצם מהות הכפר ועניניו, כי הרי השם חב"ד אינה מלה בעלמא, כ"א שם מזכה ומחייב. ועל השנות עתה הדבר, ובפרט לאחרי מה שקרה לפני כשנתיים,

ט) שם, שו"ה "בעניני" במקום החסר:

פשוט שאין ברצוני להאשים את מי שהוא בפרט ובפרט האשמה כבדה כ"כ, אבל מאשים אני את הפעולה דהרמת יד, שהיא רק היא נתנה האפשריות להעדר (תיכף לז"ה) תושב מהכפר, אף שתשע שנים לא היתה כזאת, ופעלו נשיאנו ארכא עד זימנא ג' (אגה"ת פ"ג).

שזהו מוסיף עוד הדגשה יתירה עד כמה מופרך ומבהיל המאורע, ואיך שמוכרח לנקוט באמצעים הכי מוחלטים לשלול אפשריות מאורע ח"ח כזה בעתיד, כי כנ"ל – זהו נוגע לא רק לאנשים פרטים, אלא לכללות ענין הכפר. והוא ע"ד המסופר בחז"ל שהיפך אמירת האמת פרץ פרצה בעניני עיר קושא, הנה בכפר רבותינו נשיאינו זהו הענין דואהבת לרעך כמוך.

באיזה אמצעים לנקוט בזה ולשלול האפשריות האמורה של המאורע, עליהם לדון על אתר, אבל שצריכים להיות אמצעים אלו מוחלטים ותקיפים דבר הכרחי הוא.

כיון שקבלה טובה על להבא קשורה עם חרטה גמורה על העבר, מההכרח אשר אלו האשמים בשני המאורעות האחרונים, יקבלו על עצמם קנס מיוחד, כפי אשר יושט עליהם ועד הרוחני בהשתתפות המרא דאתרא, וכשיתבוננו באמיתת הענין, אשר קנס זה מועיל בהקלת וכפרת הענין המבהיל, ואשר נגע ח"ו בכל תושבי הכפר, בטוחני שלא רק ימלאו הקנס במילואו, אלא שעוד יעשו את זה בזריזות וברצון מלא – כי במה נחשב הוא הקנס לגבי הענין והתוצאות באם ח"ו היתה הנהגה דמדה כנגד מדה ר"ל.

להבהלת הענין – פשוט שאין לפרסם העתקות ממכתבי זה, אף שמוכרח להראותו להאשמים בהמאורעות, ואם גם ב"ב שי' השתתפו בגירוי היצר להרמת יד או שהיו גרמא בזה, גם עליהם לקבל קנס על עצמם ולמלאותו בהקדם ובמילואו.

(י' כרך כ"א ע' קצ"ח, שו"ה "דורכן" במקום החסר: ודא"ג הנני להעיר, אף שלכאורה אין צועקין על העבר, שבתחלת העבודה כתבתי כ"פ שיתחשבו עם המצב, מען זאל זיך ניט פארמעסטען שלא לפי כחם, וכנראה שלא התחשבו עם זה כלל. והסיבה היחידית שנמצאים רק ד' מוסדות ולא כפלים ושלוש פעמים ככה, הוא רק מפני ענינים צדדיים ולא מצד המתעסקים בזה. וכוונתי בהערה זו – שצריך למצוא איזה עצה ודרך. שממ"נ או שלא ישאלו עצה, או שכאשר שואלים יעשו מתאים להצעה. כי כן הוא ג"כ בנוגע לעוד פרטים בהרשת. שמראש וכ"פ שניתי בזה, שצריך לכלול המוסדות הישנים – בהרשת, אף שנתייסדו ע"י ... שי' מקודם. ומשתמטים בתירוצים שונים. ולפועל לא נעשה הדבר עד עתה. מובן, אשר בריחוק מקום איז שווער אויס'טענה'ן זיך, אבל העובדא גופא, אשר אפי' מוסד אחד מהישנים אין נכנס בהרשת מפני טעמים שונים ומשונים – מעורר "חשד". כן כתבתי, אשר אחרי העמל הרב שהשקיע ... שי' בעבודת הרשת בפרט ובעניני חב"ד בכלל, ובעיקר מפני המרץ שיש לו, צריך הוא להשאר בהנהלת הרשת. ויש לנצל את כחו. שבל"ס יביא תועלת בהרשת, ורוחים את הענין מפעם לפעם. וזה ג"כ באמתלאות שונות. ופשיטא שאין רצוני בזה לבוא בלה"ר אלא שהנ"ל שמוכרח שתתחשב ההנהלה בהמצב בהרשת, ויוותרו על רצונותיהם הם, במקום שזה עלול להביא נזק להענין. מובן שאיני חושד אותם שרצונם להזיק. ובטח זהו בסוג השוחד שצעור כו', ובמילא נדמה להם שהולכים בדרך הישר. וכששומעים בניחותא מן הצד. הרי לפעמים בהערה קלה יש להעמיד

על האמת. יראתי מפני נפילת רוחם, ולכן זהיר אני במכתבי להנהלה מלהשתמש בביטויים חריפים, אבל סו"ס הרי זה גורם להרעת המצב. ואם כת"ר שי' יכול לעשות בזה, הרי יישר כחו ויישר חילו.

יא) כרך כ"א ע' של"ח, שו"ה "אין" במקום החסר:
וישנם כמה ענינים בתורת החסידות ובתורת הנגלה שעלי עוד ללמדם, און אז זיי וועלען זיך פארנעמען דוקא מיט פאליטיקע וסכסוכים, איינער מיט דעם אנדערען, איז דאס זיכער אז עס איז ניטא קיין גרונט צו וועלען פארלאנגען פון מיר, אז במקום ללמוד תורת ה', זאל איך זיך פארנעמען און אומגעבען צייט, דוקא אין זייערע ענינים, צו פארנאנדערקלייבען פאליטיקע זייערע און שרייבן מוסר בריף כו' וכו', איך האב קיין מאל ניט געלערענט חכמת הרפואה זו, ובודאי בורא עולם הרופא כל בשר ומפליא לעשות, הוא בארץ אשר עיני ה"א בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, יותר מאשר הוא בחו"ל, במילא בלייבן מיר גוטע פריינדט, און זאלן זיי פירן זיך ווי בא זיי קומט אויס און איך וועל געפינען וואס צו טאן מיט מיין צייט באופן המועיל יותר, ולא רק מועיל בשבילי, אלא – דרך מקיף – גם בשבילם כי כנראה שבדרך פנימי וכו'.

אגרת-קודש כ"ק אדמו"ר הריי"ץ

להלן (רוב) אגרת-קודש מאת כ"ק אדמו"ר הריי"ץ אל הרב אליעזר קרטיק אודות מצב ישיבת "אחי תמימים" בת"א (מתאריך ב' חשון תש"ב):

איני יודע, אפשר שבמשך הזמן כבר נתקנו ע"י ההנהלה כל הענינים הצריכים תיקון. ידי"נ הרה"ג הרה"ח מוהרש"ד שי' זיסלין כותב—דרך אגב— במכתבו מכ"ט תמוז תש"א על אודות עניני סדר לימוד דא"ח בשנה העברה כלומר שנת ש"ת— שהי' לו סכסוך עמו ואשר אומרים עליו שהוא מעולם הישן, ואצלי היא מעלה גדולה, והשכל הבריא מחייב אשר דעתו של ידי"נ הרה"ח הרש"ד שי' בעניני סידור לימוד דא"ח צריכים לקבלה כי הלא הנהו אחד מאלו המשפיעים אשר—יבדל לחיים ארוכים וטובים בגשם וברוח— הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מסר ונתן לו על דעתו הנהגת וכלכלת הישיבה בשצעדרין אשר קטנם של התלמידים ההם עבה ממתני תלמידים דעכשיו ...

ידעתי מהניסיון, כי כאשר כותבים בסגנון כזה לא' מידידנו אנ"ש שי' מבעלי הרגש טוב, או לא' מתלמידי התמימים שי' הנה זה גורם התרגשות וגורם מגילת התנצלות—נוסף על הרוגז והכעס על מי שהודיע את הדברים וקוראים לזה מלשינות או מסירה— שכל זה הוא בכלל התרגשות בדוי' או בזוי' ושתייהם כאחת הן מדות רעות וראשית חטאים גדולים בחילוקי דעות ושנאת חנם וגרמו נזקים רוחנים ומוסרים עד אין שיעור, ודעת לא רק לנכון אלא גם להיפך מחכם נקל להבין אשר לא זו היא כונתי בשום ענין ואופן אפי' בשמץ דשמץ, רק כוונתי ודרישתי לתקן הדברים שדורשים תיקון באהבה ובאחוה בנתינת מקום לדיעה של הזולת—המדבר לטובת הענין— בכלל ולדעתו של קשיש ויודע בסדרי הענינים מאז ומקדם, ומי שכוונתו רצוי' לטובת אמיתת

הענין ויקר לו הדבר במאד הנה יקר לו גם הטבת המוסד באיזה ענין שהוא.

ישנם בין המזיזים והמתרגשים אשר בהזדמנות כזו פורקים מעליהם את עול המוסד ואומרים, מאחר שהנהגתי לא טובה קחו אתם ונהלו את המוסד כדעתכם. הנני מבקשו שלא יתרגש ולא יאשים את מי שהוא, כן לא יפרוק מעליו את עול המוסד כ"א יתקן את הדרוש תקון.

כל ידידנו אהובינו אנ"ש ותלמידי התמימים, הם ונשיהם, ה' עליהם יחיו צריכים לדעת אז די ישיבה אחי תמימים וחדר בני תמימים זיינען אייער ענין הוא חיינו, דאס איז אונזער לעבן הרוחני והגשמי, ובזה צריכים להגות יומם וליל להחזיק את המוסד הקדוש ולהרחיבו ולהגדילו. והשי"ת יזכנו ויזכה אתכם ואת נשיכם יחיו לקחת חלק הראוי בעבודה הקדושה הלזו ולזכות לאותו השכר בבני חיי ומזוני המיועד להמתעסקים בהחזקת ישיבה זו, ופועל ידכם ירצה השי"ת ויצליח לכם בגשמיות וברוחניות.

הוספה – "שונא מתנות יהי"

להלן חלק מיומן יום א' פורים-קטן ה'תשמ"ו (שהוא יום לידת החתן שיח"ו)

הקדמה: לפני כחודש ימים החלו לעשות מכונית חדשה לכ"ק אד"ש (כי המכונית הישנה הי' בה הרבה בעיות והיתה בתיקונים הרבה פעמים), דהיינו שכמה מגברי אנ"ש (בראשם עמד אחראי) נתנו כסף למל"ח לקנות קאדילאק שעלתה לערך 38 אלף דולר, וע"ז גופא הוסיפו כמה דברים, כדלקמן (ע"ז הי' אישור מהרבנית שתליט"א, אבל לא בכלל לאד"ש עד שנכנס למכונית). במוכנית הוסיפו 12 אינץ' שיהי' יותר ארוך מהקודמת (כדי שיהי' יותר מקום – בין המקום שעליו יושב אד"ש להמקום ישיבה שלפניו – עבור הרגליים). גם עשו שהדלת תיפתח יותר ברחבות מהקודמת, כ"ז לנוחיות כ"ק אד"ש שלא יצטרך להצטמצם בכניסתו ובישיבתו במכונית. והתכונן הי' שישע בה כ"ק אד"ש בפעם הראשונה ביום א' פורים קטן.

כשעה לפני שאד"ש יצא ליסע לאהל (2:30 לערך) החלו לרקוד שם, ורקדו שם כשעה שלימה – עד שיצא כ"ק אד"ש, הרבה ילדים, בחורים באו לראות מה יהי' פה, גם הי' צלם לקחת תמונות מהרגע ה"היסטורי"; האם יכנס כ"ק אד"ש למכונית, וגם רצו לראות המכונית, והי' מלא יותר מהרגיל.

לערך 3:40 יצא כ"ק אד"ש, וחילק צדקה גם בחוץ לילדים, בעמדו בסוף המדרגות האחרונות שליד המדרכה הביט לרגע על המכונית החדשה ונתן צדקה לילד א', אח"כ הביט עוד פעם לרגע ונתן כנ"ל לעוד ילד, ואח"כ הביט עוד פעם ונתן לעוד ילד. כשניגש לדלת המכונית שהיתה פתוחה (הנהגה הרחי"ק עמד לידה, והריל"ג עמד לצד כ"ק אד"ש) פני אד"ש נהיו רציניים, ושאל את הרחי"ק (תוך שעושה בידו סימן תמי") "וואס איז דאס?", הרחי"ר ענה (מבוהל): "פלוגי בן פלוני נתן מתנה". אד"ש ענה: "גיב דאס עם צוריק! שונא מתנות יחי! איך גיי ניט פארן מיט דעם!". אד"ש שאלו אח"כ: "וואו איז די אלטע קאר וואס מיר זיינען געפארן מיט דעם נעכטן?". הנ"ל סימן לאד"ש היכן היא עמדה (לא הרחק מהספרי"), ואד"ש סימן לו בידה שאת זו (החדשה) ישים אותה אחורה, וההיא (הישנה) יביא חזרה לפה.

בינתיים נהי' באלאגאן, הריל"ג נהי' שוטר תנועה ודאג שהמכוניות שעמדו בצד הכביש ימשיכו לעבור (ובפועל נהי' טראפיק מזה), ובני הרחי"ק עזרו לאביהם להוציא החפצים (של אד"ש הצריכים באהל, וכן של אביהם, מכונית עבודה וכדו') מהמכונית החדשה. א' מהבנים הביא המכונית הישנה עד ליד אד"ש ואד"ש נכנס בה. לפני שנכנס אמר לריל"ג: "דאס איז די קאר!". מיד כשנכנס הוציא מהחבילה שבידו הק' לקו"ש חכ"א, סידור תהלת ה' קטן ושם אותם ליד הזכוכית – שכנגדו –

אח"כ הוציא ניירות וקרא בהם. כרגע לאחר שאד"ש נכנס למכונית יצא הרחי"ק וניגש למכונית החדשה והוציא משם ספר חת"ת ששכח שם, והכניסה להמכונית הישנה.

(כ"כ איבדו תקוה מהמכונית הישנה, שלקחו והוציאו הכל משם, ועד כדי כך, שלא הי' (כמעט) בה דלק, ובאמצע הדרך הי' צריך לעצור התחנת דלק למלאות דלק).

הבאלאגאן הזה ארך כ-4 דקות (שבעיני הרבה זה נראה כמשך זמן רב, פשוט א"א לתאר מעמד ומצב כזה – שכ"ק אד"ש מחכה בחוץ ובפנים רציניות). בתחילה כשאד"ש חיכה, הביט על המכונית של הריב"ק שי' שעמדה לא הרחק משם, וגם על מכונית שעברה לפניו בכביש, ובכלל הביט לעבר הכיוון שבו עמדה המכונית הישנה, גם הביט כמה פעמים לעבר הקהל הגדול שעמד מסביב (דהיינו בתמי"). הי' שם צלם שצילם את הכל, וגם הרחב"ה הקליט את הכל בוידאו.

דא"ג, בעת מעשה עמד שם אורח מאחת מחצרות החסידים, וכשראה את הבאלאגאן לא הבין מה מתרחש, וכשסיפרו לו שכ"ק אד"ש סירב לקבל את הרכב החדש וכו', אמר "דאס איז אן אמת'ע רבי!".

בשעה 7:00 לערך חזר כ"ק אד"ש מהאהל, וכעבור כ-10 דקות יצא לתפילת ערבית. מיד לאחרי שחזר כ"ק אד"ש לחדרו (לערך 7:35) יצא הריל"ג והודיע שתהי' התוועדות ב-9:30 ב"ה.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ולזכות

החתן הת' שמואל ראובן והכלה מרת מירל ברכה שיחיו שוחאט
לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת
ביום שלישי שהוכפל בו כי טוב י' תמוז ה'פרצת

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' אברהם לייב וזוגתו מרת חפציבה שיחיו שוחאט
הרה"ת ר' ברוך אהרן וזוגתו מרת מנוחה רחל שיחיו הוס

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' משה שיחי' שוחאט

מרת עליזה שתחי' סוויסא

הרה"ת ר' שמואל מנחם מענדל שיחי' שניאורסאהן